ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 3.7.2017 г.
COM(2017) 357 final

2017/0148 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за разрешаване на Люксембург и Румъния да приемат, в интерес на Европейския съюз, присъединяването на Грузия и Южна Африка към Хагската конвенция от 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвличане на деца

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвличане на деца от 25 октомври 1980 г. (наричана по-нататък „Конвенцията от 1980 г.“), ратифицирана към днешна дата от 97 държави, сред които и всички държави — членки на ЕС, има за цел възстановяване на статуквото чрез незабавното връщане на незаконно прехвърлени или задържани деца, като се използва система за сътрудничество между централните органи, определени от договарящите държави.

С оглед на това, че предотвратяването на отвличането на деца е съществен елемент от политиката на ЕС за утвърждаване на правата на детето, Европейският съюз работи активно на международно равнище за по-доброто прилагане на Конвенцията от 1980 г. и насърчава третите държави да се присъединят към нея.

Грузия депозира инструмента за присъединяване към Конвенцията от 1980 г. на 24 юли 1997 г. Конвенцията влезе в сила за Грузия на 1 октомври 1997 г.

Конвенцията от 1980 г. вече е в сила между Грузия и 25 от държавите — членки на ЕС. Само Люксембург, Дания и Румъния все още не са приели присъединяването на Грузия към Конвенцията.

Южна Африка депозира инструмента за присъединяване към Конвенцията от 1980 г. на 8 юли 1997 г. Конвенцията влезе в сила за Южна Африка на 1 октомври 1997 г.

Конвенцията от 1980 г. вече е в сила между Южна Африка и 26 от държавите — членки на ЕС. Само Люксембург и Румъния все още не са приели присъединяването на Южна Африка към Конвенцията.

Член 38, алинея четвърта от Конвенцията от 1980 г. предвижда, че Конвенцията се прилага между присъединяващата се държава и договарящите държави, които направят декларация, че приемат присъединяването ѝ.

Наличието на изключителна компетентност на ЕС по въпроса за приемането на присъединяване на трета държава към Конвенцията от 1980 г. беше потвърдено от Съда на Европейския съюз, който беше консултиран по инициатива на Комисията.

На 14 октомври 2014 г. в Становище 1/13 Съдът на Европейския съюз прие, че *приемането на присъединяване на трета държава към Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвличане на деца от 1980 г. е от изключителната компетентност на Европейския съюз*.

Съдът наблегна на необходимостта от единност по въпроса на равнището на ЕС, като се избягва *променлива геометрия* сред държавите членки.

Тъй като въпросите, свързани с международното отвличане на деца, са от изключителната външна компетентност на Европейския съюз, на равнището на ЕС решението дали да се приеме присъединяването на Грузия и Южна Африка трябва да бъде взето посредством решение на Съвета. Поради това Люксембург и Румъния следва

да направят декларацията за приемане във връзка с присъединяването на Грузия и Южна Африка в интерес на Европейския съюз.

Приемането от страна на Люксембург и Румъния ще доведе до прилагане на Конвенцията от 1980 г. между Грузия и всички държави — членки на ЕС, с изключение на Дания. По отношение на Южна Африка Конвенцията от 1980 г. ще стане приложима за всички държави — членки на ЕС.

- **Съгласуваност със съществуващите разпоредби в тази област на политиката**

Що се отнася до отвличанията на деца от родител, Хагската конвенция от 1980 г. представлява международният еквивалент на Регламент № 2201/2003 на Съвета (известен като Регламент „Брюксел IIa“), който е крайъгълният камък на съдебното сътрудничество в ЕС по брачни дела и дела, свързани с родителската отговорност[1].

Една от основните цели на регламента е предотвратяването на отвличания на деца между държавите членки чрез установяване на процедури, гарантиращи бързото връщане на детето в държавата членка на обичайното му местопребиваване. За тази цел Регламентът „Брюксел IIa“ инкорпорира в своя член 11 процедурата, установена в Хагската конвенция от 1980 г., като я допълва чрез пояснява на някои от нейните аспекти, по-специално изслушването на детето, срока за постановяване на решение след подаването на молба за връщане и основанията за отказ за връщане на детето. Освен това регламентът въвежда разпоредби, които уреждат случаите на противоречащи си решения за връщане или отказ за връщане, издадени в различни държави членки.

На международно ниво Европейският съюз подкрепя присъединяването на трети държави към Конвенцията от 1980 г., за да могат неговите държави членки да се ползват от обща правна уредба в случаи на международно отвличане на деца.

Между юни 2015 г. и декември 2016 г. вече бяха приети десет решения на Съвета с цел да се приеме присъединяването на 10 трети държави (Мароко, Сингапур, Руската федерация, Албания, Андора, Сейшелските острови, Армения, Република Корея, Казахстан и Перу) към Хагската конвенция от 1980 г. за международното отвличане на деца[2].

- **Съответствие с другите политики на Съюза**

Настоящото предложение е свързано с общата цел, залегнала в член 3 от Договора за Европейския съюз, за защита на правата на детето. Системата на Хагската конвенция от 1980 г. е създадена с цел защита на децата от вредните последици от отвличането от

[1] ОВ L 338, 23.12.2003 г., стр. 31.

[2] Приети са вече десет решения на Съвета за разрешаване на държавите членки да приемат присъединяването към Конвенцията от 1980 г. на **Андора** (Решение на Съвета 2015/1023, прието на 15 юни 2015 г.); **Сейшелските острови** (Решение на Съвета 2015/2354, прието на 10 декември 2015 г.); **Русия** (Решение на Съвета 2015/2355, прието на 10 декември 2015 г.); **Албания** (Решение на Съвета 2015/2356, прието на 10 декември 2015 г.); **Сингапур** (Решение на Съвета 2015/1024, прието на 15 юни 2015 г.); **Мароко** (Решение на Съвета 2015/2357, прието на 10 декември 2015 г.); **Армения** (Решение на Съвета 2015/2358, прието на 10 декември 2015 г.); **Република Корея** (Решение на Съвета 2016/2313, прието на 8 декември 2016 г.), **Казахстан** (Решение на Съвета 2016/2311, прието на 8.12.2016 г.) и **Перу** (Решение на Съвета 2016/2312, прието на 8.12.2016 г.).

родител и с цел да се гарантира, че детето може да поддържа контакт и с двамата си родители, например чрез осигуряване на ефективно упражняване на правото на лични отношения.

Заслужава си да се спомене и връзката с насърчаване на използването на медиация при разрешаване на трансгранични семейни спорове. Директивата относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси[3] се прилага и в областта на семейното право в рамките на общото европейско съдебно пространство. Хагската конвенция от 1980 г. също насърчава разрешаването на семейните спорове по взаимно съгласие. Едно от ръководствата за добри практики във връзка с Хагската конвенция от 1980 г., публикувано от Хагската конференция по международно частно право, е посветено на използването на медиация за уреждане на международните семейни спорове, засягащи деца, които попадат в обхвата на Конвенцията. По инициатива на Европейската комисия въпросното ръководство е преведено на всички езици на ЕС, различни от английски и френски, както и на арабски език, с цел да се подпомогне диалогът с държавите, които все още не са ратифицирали Конвенцията, и да се спомогне за намиране на конкретни начини за решаване на проблемите, свързани с международното отвличане на деца, съвместно с държавите, които не са ратифицирали Конвенцията[4].

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Предвид факта, че решението се отнася до международно споразумение, приложимото правно основание е член 218 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с член 81, параграф 3. Съветът действа с единодушие след консултация с Европейския парламент.

Обединеното кралство и Ирландия са обвързани от Регламент (ЕО) № 2201/2003 и поради това участват в приемането и прилагането на настоящото решение.

В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

• Пропорционалност

Настоящото предложение е изготвено по примера на вече приетите решения на Съвета, които имат същия предмет, и не надхвърля необходимо за постигането на целта за съгласувано действие на ЕС в областта на международното отвличане на деца, като гарантира, че Люксембург и Румъния ще приемат присъединяването на Грузия и Южна Африка към Хагската конвенция от 1980 г. в рамките на определен срок.

---

[3] Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси (ОВ L 136, 24.5.2008 г., стр. 3);

[4] https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5568&dtid=3

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Консултации със заинтересованите страни

Комисията се консултира с Люксембург и Румъния относно желанието им да приемат присъединяването на Грузия и Южна Африка към Конвенцията от 1980 г., като те дадоха положително становище по въпроса.

Обсъжданията, проведени на среща на експертите на 24 април 2017 г., показаха, че на настоящия етап държавите членки нямат възражения Люксембург и Румъния да приемат присъединяването на Грузия и Южна Африка към Конвенцията от 1980 г.

• Събиране и използване на експертни становища

Като се има предвид, че Конвенцията вече е в сила в отношенията с 25 държави членки, що се отнася до Грузия, и с 26 държави членки, що се отнася до Южна Африка, Комисията и експертите на държавите членки изразиха мнение, че в подобни случаи не е необходимо да се извършва конкретна преценка на ситуацията в съответната трета държава.

Експертите от държавите членки не докладваха за каквито и да било проблеми при прилагането на Конвенцията от 1980 г. по отношение на Грузия и Южна Африка.

• Оценка на въздействието

Що се отнася до десетте решения на Съвета, които вече бяха приети между 2015 г. и 2016 г. във връзка с приемането на присъединяването на няколко трети държави към Хагската конвенция от 1980 г., не е извършена никаква конкретна оценка на въздействието поради естеството на настоящия законодателен акт. Във всеки случай извършването на конкретна преценка на положението в Грузия и Южна Африка беше счетено за ненужно, като се имат предвид както фактът, че Конвенцията вече е в сила с 25 или 26 държави — членки на ЕС, така и желанието на Люксембург и Румъния да приемат присъединяването на Грузия и Южна Африка.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложеното решение няма отражение върху бюджета.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

• Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване

Тъй като предложението се отнася само до даването на разрешение на Люксембург и Румъния да приемат присъединяването на Грузия и Южна Африка към Конвенцията от 1980 г., мониторингът за изпълнението му се ограничава до спазването от Люксембург и Румъния на формулировката на декларацията и срока за депозирането ѝ и за съобщаване на Комисията за това депозиране, съгласно предвиденото в решението на Съвета.

2017/0148 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за разрешаване на Люксембург и Румъния да приемат, в интерес на Европейския съюз, присъединяването на Грузия и Южна Африка към Хагската конвенция от 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвличане на деца

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 81, параграф 3 във връзка с член 218 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейския парламент[5],

като има предвид, че:

1. Европейският съюз е определил като една от своите цели насърчаването на защитата на правата на детето, както е посочено в член 3 от Договора за Европейския съюз. Мерките за закрила на децата срещу незаконно прехвърляне или задържане са съществен елемент от тази политика.

2. Съветът прие Регламент (ЕО) № 2201/2003[6] (Регламент „Брюксел IIа“), който има за цел да закриля децата от вредните последици от незаконно прехвърляне или задържане и да въвежда процедури за осигуряване на бързото им връщане в държавата на обичайно пребиваване, както и да осигурява защита на правото на лични отношения и правото на упражняване на родителски права.

3. Регламент „Брюксел IIа“ допълва и подсилва разпоредбите на Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвличане на деца („Хагската конвенция от 1980 г.“), която установява на международно равнище система за задължения и сътрудничество между договарящите държави и между централните органи и има за цел осигуряването на незабавното връщане на незаконно прехвърлени или задържани деца.

4. Всички държави — членки на Съюза, са страни по Хагската конвенция от 1980 г.

5. Съюзът насърчава трети държави да се присъединят към Хагската конвенция от 1980 г. и подпомага правилното прилагане на Хагската конвенция от 1980 г., като участва заедно с държавите членки inter alia в специалните комисии, редовно организирани от Хагската конференция по международно частно право.

---

[5] ОВ C , г., стр. .

[6] Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 (ОВ L 338, 23.12.2003 г., стр. 1).

6. Една обща нормативна уредба, приложима между държавите — членки на Съюза, и трети държави, може да бъде най-доброто решение в деликатни случаи на международно отвличане на деца.

7. В Хагската конвенция от 1980 г. се предвижда, че тя се прилага между присъединяващата се държава и договарящите държави, които направят декларация, че приемат присъединяването ѝ.

8. Хагската конвенция от 1980 г. не позволява на регионални организации за икономическа интеграция като Съюза да стават страни по нея. Следователно Съюзът не може да се присъедини към Конвенцията, нито да депозира декларация за приемане на присъединяваща се държава.

9. Съгласно Становище 1/13 на Съда на Европейския съюз декларациите за приемане по силата на Хагската конвенция от 1980 г. са от изключителната външна компетентност на Съюза.

10. Грузия депозира инструмента за присъединяване към Конвенцията от 1980 г. на 24 юли 1997 г. Конвенцията влезе в сила за Грузия на 1 октомври 1997 г.

11. Всички засегнати държави членки, с изключение на Дания, Люксембург и Румъния, вече са приели присъединяването на Грузия към Хагската конвенция от 1980 г. Грузия е приела България, Естония, Латвия, Литва и Малта. Оценката на положението в Грузия доведе до заключението, че Люксембург и Румъния могат да приемат, в интерес на Съюза, присъединяването на Грузия при условията на Хагската конвенция от 1980 г.

12. Южна Африка депозира инструмента за присъединяване към Конвенцията от 1980 г. на 8 юли 1997 г. Конвенцията влезе в сила за Южна Африка на 1 октомври 1997 г.

13. Всички засегнати държави членки, с изключение на Люксембург и Румъния, вече са приели присъединяването на Южна Африка към Хагската конвенция от 1980 г. Южна Африка е приела България, Естония, Латвия, Литва и Малта. Оценката на положението в Южна Африка доведе до заключението, че Люксембург и Румъния могат да приемат, в интерес на Съюза, присъединяването на Южна Африка при условията на Хагската конвенция от 1980 г.

14. Поради това на Люксембург и на Румъния следва да бъде разрешено да приемат присъединяването на Грузия и Южна Африка в интерес на Съюза и да депозират своите декларации за това в съответствие с условията, изложени в настоящото решение. Останалите държави — членки на Съюза вече са приели присъединяването на Грузия и Южна Африка към Хагската конвенция от 1980 г., поради което не следва да депозират нови декларации за приемане, тъй като съществуващите декларации остават валидни по силата на международното публично право.

15. Обединеното кралство и Ирландия са обвързани от регламента „Брюксел IIa“ и участват в приемането и прилагането на настоящото решение.

16. В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. На Люксембург и на Румъния се разрешава да приемат, в интерес на Съюза, присъединяването на Грузия и Южна Африка към Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвличане на деца („Хагската конвенция от 1980 г.“).

2. Държавите членки по параграф 1 депозират не по-късно от ... г. [дванадесет месеца след датата на приемане на настоящото решение] декларация за приемане, в интерес на Съюза, на присъединяването на Грузия и Южна Африка към Хагската конвенция от 1980 г., формулирана, както следва:

„[*Пълно наименование на ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА] декларира, че приема присъединяването на Грузия и Южна Африка към Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвличане на деца в съответствие с Решение (ЕС) 2017/... на Съвета*[*]*.“*

3. Двете държави членки информират Съвета и Комисията за депозирането на своите декларации за приемане на присъединяването на Грузия и Южна Африка и съобщават на Комисията текста на декларациите в двумесечен срок от депозирането им.

Член 2

Държавите членки, които са депозирали своите декларации за приемане на присъединяването на Грузия и Южна Африка към Хагската конвенция от 1980 г. преди датата на приемане на настоящото решение, не депозират нови декларации.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 4

Адресати на настоящото решение са Люксембург и Румъния.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета

Председател

[*] OB: please insert the number of this Decision.